

Checklist opbouw van schriftelijke toetsen en examens

Algemeen:		In orde
Sjabloon van school		
Duur examen	Vermeld in het sjabloon. De tijd is voldoende ruim om de vragen te beantwoorden.	
Instructie is vermeld	Benodigdheden (kladblad, rekenmachine, ...)	
	Tips om de vragen op te lossen (markeer, achterzijde, ...)	
	Informatie over scoring (vb bij verschillende delen: goniometrie .../)	
	Informatie over leerstof (vb hoofdstuk 1, ...)	
Zelfevaluatie	Zelfevaluatie is toegevoegd aan het examen. (Zie bijlage 2)	
Lettertype	Verdana 11minimum	
Nummering	Alle pagina's zijn rechts onderaan genummerd	
Toets/examen	De toetsmatrijs wordt gebruikt bij het opstellen van de vragen (aantal vragen, evenwichtige verdeling en niveaus van de vragen).	
Punten	Score per vraag is aanwezig.	
	De beoordelingscriteria zijn logisch en duidelijk.	
Toetsvragen		
Algemene richtlijnen bij vragen	De vraag sluit aan bij de inhoud en het gedrag van het leerdoel.	
	De vraag sluit aan bij het gedragsniveau uit de toetsmatrijs.	
	Alleen een student die de leerdoelen beheerst, kan de vraag goed beantwoorden.	
	De vraag is authentiek.	
	De vraag is inhoudelijk, qua formulering en grammaticaal correct.	
	De vraag is niet afhankelijk van een andere vraag.	

	De vraag bevat geen inhoud die antwoord geeft op een andere vraag.	
	De casus en/of vraag bevatten geen aanwijzingen die kunnen leiden tot het goede antwoord.	
	De vraag en/of casus bevat geen overbodige informatie.	
	Een vraag en/of casus is niet moeilijker dan nodig is.	
	De vraag is qua lay-out zodanig opgezet dat een lezer meteen overziet hoe een opdracht is opgebouwd, wat de taak inhoudt en hoe die moet uitgevoerd worden.	
	Is positief verwoord (vermijd woorden zoals NIET, GEEN, NOOIT, BEHALVE).	
	De vraag bevat geen dubbele ontkenning.	
	De vraag bevat geen bias.	
	De vraag is geen strikvraag.	

	De vraag vraagt niet naar de mening van de student.	
	De moeilijkheidsgraad van de vraag is in verhouding tot de gehele toets en is acceptabel.	
	De moeilijkheidsgraad van de vraag wordt niet onnodig verhoogd door irrelevante gegevens.	
	De vraag kan niet worden beantwoord met andere kennis dan beoogd.	
	De vraag bevat voldoende informatie voor beantwoording.	
Structuur	Nummer elke vraag.	
	Er is een antwoordruimte voorzien.	
	Antwoordruimte is qua omvang in overeenstemming met het aantal woorden dat wordt verwacht.	
	De vragen en de vraagonderdelen zijn duidelijk van elkaar te onderscheiden.	
	De nummering van de vragen is logisch en overzichtelijk.	
	De verwijzing naar de teksten, tekeningen, e.d. is juist.	

	De conventies wat betreft spelling, symboolgebruik, interpunctie, e.d. zijn in acht genomen.	
De antwoordinstructie	De instructie over het antwoord dat je verwacht is duidelijk: ze bevat informatie over het aantal woorden en de vorm.	
	De instructie is begrijpelijk, concreet, eenduidig en volledig	
	Indien een vraag moet worden toegelicht, is dat duidelijk aangegeven.	
	De vraag geeft voldoende informatie over de gewenste lengte en vorm van het antwoord.	
	De informatie en de probleemstelling zijn duidelijk gescheiden.	
Gesloten vragen		
De stam	De vraag kan ook zonder de antwoordopties beantwoord worden.	
	De vraag bevat de context van de vraag en de vraag zelf.	
	De vraag bevat geen overbodige informatie.	
	De stam bevat maar één opdracht of vraag.	
	De vraag is kort en bondig geformuleerd.	
	De vraag is bij voorkeur positief geformuleerd.	
	De vraag bevat geen (grammaticale) aanwijzingen in de richting van de sleutel.	
	Negatieve woorden zijn onderlijnd (indien de vraag niet anders kan gesteld worden).	
De alternatieven	De alternatieven worden ingesprongen en aangeduid met letters.	
	Slechts 1 antwoord is juist.	
	De plek van het juiste antwoord varieert. (of plaats antwoorden altijd in dezelfde logische volgorde, bijvoorbeeld alfabetisch)	
	De alternatieven overlappen elkaar niet.	
	De lengte van de alternatieven is ongeveer hetzelfde.	
	De antwoordopties zijn inhoudelijk en grammaticaal vergelijkbaar	

	Vermijd bewoordingen als 'geen enkele van bovenstaande...' of 'alle bovenstaande...'.	
	De alternatieven bevatten geen woordherhalingen.	
	De alternatieven bevatten geen vage of absolute formuleringen.	

	De alternatieven zijn in een logische volgorde gerangschikt.	
	De alternatieven bevatten geen letterlijke teksten of voorbeelden uit de leerstof.	
	De afleiders zijn plausibel voor een leerling die de leerstof niet goed heeft bestudeerd.	
Open vragen		
	Formuleer eerst het modelantwoord en pas daarna de vraag.	
	De vraag is als vraagvorm (kort-, lang-antwoord of essay) het meest geschikt.	
	De vraag is begrijpelijk, concreet en eenduidig. De vraag bevat geen ingewikkelde zinsconstructies.	
	De vraag bevat niet een te omvangrijk probleem, en is in zijn geheel te maken binnen de voorziene tijd.	
	De vraag is kort, bondig en niet te ingewikkeld geformuleerd	
	De vraag bevat geen vage aanduidingen zoals 'enkele', 'een aantal', 'beschrijf in het kort'.	
	De vraag bevat geen onnodige tussenvoegsels.	
	De vraag bevat geen dubbele ontkenning.	
	De vraag geeft geen aanleiding tot misverstanden.	
Vier ogen principe	De toetsmatrijs is nagekeken door een collega.	
	Het examen is nagekeken door een collega.	
	Leerlingen met een score rond de helft worden besproken met een collega.	
	Het antwoordmodel en het beoordelingsvoorschrift zo min mogelijk ruimte open laten voor interpretaties door beoordelaars.	

	Met twee beoordelaars wordt gewerkt die onafhankelijk van elkaar beoordelen.	
Modeloplossing	De modeloplossing is aanwezig bij korte open antwoordvragen en bij lang antwoordvragen.	
	De modeloplossing is begrijpelijk, concreet en eenduidig geformuleerd.	
	De modeloplossing is niet te algemeen of te globaal waardoor van een uniforme beoordeling weinig terecht komt.	
	De modeloplossing laat geen ruimte over voor individuele interpretaties.	
	De alternatieve, goede modelantwoorden zijn aanwezig, indien zinvol.	
De beoordelingsinstructie	De beoordelingsinstructie is aanwezig.	
	De beoordelingsinstructie is begrijpelijk, concreet, eenduidig en volledig	